

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 8 april 2009

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om friidrott på idrottsforum.org

Många människor har svårt att tillgodogöra sig det vanliga skriftspråket i böcker och tidningar, av skilda orsaker. För detta ändamål har Centrum för lättläst tillskapats för att på uppdrag av regering och riksdag producera och publicera begripliga texter. Centrum för lättläst ger ut en nyhetstidning *8 dagar*, publicerar böcker genom LL-förlaget, producerar lättläst information på uppdragsbasis och vill genom läsombud stimulera läsning bland äldre och funktionshindrade. På LL-förlaget utkommer litteratur av de mest skilda slag, nyutkomna är bland annat en bok om Charles Darwin och en om EU; man publicerar barnböcker sakprosa och skönlitteratur, inte sällan klassiska verk "återberättade" i lättläst form. Frank Östergren har läst en lättlästbok av Arne Norlin, *Ansats till övertramp: Allt om friidrott*, med illustrationer av Jens Andersson. Norlin och Andersson har tidigare publicerat *Avspark till övertid: Allt om fotboll* och *Hockey: Från nedsläpp till sudden death*. Den nya boken är enligt vår recensent en pärla, välformulerat, rolig och kunnig, ett lärostycke att sätta i händerna på varje svensk sportjournalist.

Lättläst om friidrott

Frank Östergren

Journalist

Arne Norlin & Jens Andersson (bild)
Ansats till övertramp: Allt om friidrott

109 sidor, inb., ill.
Stockholm: LL-förlaget 2008
ISBN 978-91-7053-212-2

Internetadressen ni just nu besöker är en plats där de väl valda och utvalda orden trängs. Så även de ord som är långa och svåra men måste finnas ändå. För i den akademiska världen och i den forskande styr kraven på det korrekta och då går det ju inte att ha texter som liknar Emil Norlanders påhittade söderslang. Även om det skulle bli bra mycket skojigare, serrö.

Men för många är språket en näst intill stängd dörr. Inte bara det akademiska språket utan även boulevardpressens förenklingar. Ett lättillgängligt och samtidigt bra språk kan öppna den stängda dörren för den vars vardag är en kamp med bokstävernas sammansatta betydelser.

LL-förlaget är en del av Centrum för lättläst. En organisation som har regerings och riksdags uppdrag att arbeta för att de som har lässvårigheter ska kunna ta del av exempelvis nyhetstexter. LL står för Lätt Läst och ger ut tidningar, böcker och annan samhällsinformation.

Att skriva lättläst utan att det blir ett dåligt språk kan liknas vid, för att citera något som tillskrivs Emil Norlander, att verkligen göra en tulipanas och inte bara säga det.

En som kan göra det är Arne Norlin.

Idrottsforum anmälde för inte så länge sedan hans minnesbok över VM i fotboll 1958, nu är det hans *Ansats till övertramp* som tas upp.

Arne Norlin har tidigare för LL-förlaget skrivit om fotboll och ishockey. Nu handlar det om friidrott.

Jag skriver det direkt. När jag fick boken tänkte jag att det här får man väl ögna igenom, skratta lite åt och sedan säga något om att det här är ju inget att skriva om. Har man aldrig haft lässvårigheter kanske den tanken kommer reflexmässigt. I folkskolan var jag otålig när klasskamrater läste så sakta och hade svårt att stava sig fram; när de flesta bara läste serier läste jag Stockholms-Tidningens C-upplaga.

Nu, när orden ibland inte kommer, när minnet sviker, då kommer efterklokheten. En bok som *Ansats till övertramp* behövs. Det är drygt hundra sidor läsnjutning, en lustfylld kunskapsresa. Tillika lärorik.

Ibland behöver vi verkligen gå tillbaka till det elementära och förklara hur saker fungerar, varför, hur. Vad det är som händer när vi trycker på en strömbrytare och det varde ljus i rummet, vad det är som gör att vi kan gå på tjock is, varför fem myror är fler än fyra elefanter.

Ansats till övertramp är en perfekt lektion friidrott, grenarnas ursprung, utförande, några anekdoter och så de stora stjärnorna, rekorden, svenskarna.

Låt oss ta några exempel:

”Under ett hinderlopp ska löparna passera 35 hinder som är 91,4 centimeter höga för män och 76,2 cm höga för kvinnor? vattengraven är 3,66 meter lång, som djupast, vid hindret, är den 50 cm och sluttar sedan uppåt till marknivå”.

Det sistnämnda har jag aldrig funderat på, det där sluttningen.

”Trestegshoppare står ofta på näsan, med ett fint ord kallas det framåtrotation”. Det citatet har jag med för att det finns en humor i texterna som åtminstone jag tror hjälper läsaren att förstå innehållet.

På tal om tresteg, okunnig säger ni kanske, men jag visste faktiskt inte att från början kallades grenen hop, *step and jump*.

Bokens illustrationer av Jens Anderson ska också de berömmas. Träffsäkra porträtt av kända friidrottare, bilder som lyfter fram karaktärerna och personligheten. Layouten som helhet är även den träffsäker med tydlighet i färger och typsnitt.

När jag läser om boken kommer det för mig att det här borde vara läsning för landets sportjournalister. Tänk om ni kunde vara så här tydliga och pedagogiska i era framställningar och tänk om ni kunde behandla språket så väl som Arne Norlin.

Bokens titel är *Ansats till övertramp*. Undrar om den språkliga leken är medveten, att det syftar på ansatsen som leder till övertramp? Eller om det är en anings övertramp? Fast övertramp är väl övertramp, vare sig stort eller litet?

Stort eller litet? Språket i boken må vara det lilla, men resultatet är det stora.

” På tal om tresteg, okunnig säger ni kanske, men jag visste faktiskt inte att från början kallades grenen hop, *step and jump*.

© Frank Östergren 2009.

- Köp boken från [Bokus.se](https://www.bokus.se)
- Kjøp boken fra [Capris.no](https://www.capris.no)
- Køb bogen fra [Adlibris.dk](https://www.adlibris.dk)
- Buy this book from [Amazon.co.uk](https://www.amazon.co.uk)
- Buy this book from [Amazon.com](https://www.amazon.com)